

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2016/17:34

Fredagen den 28 april

§ 1 Europeiska rådet (art. 50)

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet (art. 50) den
29 april 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsministern välkommen till EU-nämnden. Jag välkomna
åhörare och övriga som deltar i EU-nämndens öppna samråd.

Det blir samråd inför det europeiska toppmötet den 29 april. I sedvan-
lig ordning överlämnar jag först ordet till statsministern för en föredrag-
ning. Sedan kommer de olika partigruppernas representanter att i den
storleksordning partierna är representerade i riksdagen att kommentera
och ställa frågor. I bästa fall gör vi övningen på en timma, men om vi
behöver en och en halv timma så finns den tiden till förfogande.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande och EU-nämndens ledamöter! Europeiska rådet sam-
las i morgon för att anta riktlinjer som ska vägleda de kommande för-
handlingarna om Storbritanniens utträde ur EU. Dessa utgår givetvis från
artikel 50 i EU-fördraget.

Den övergripande målsättningen för EU kommer att vara att bevara
medborgarnas, företagens och medlemsstaternas intressen.

Enligt förslaget ska EU föra *en* sammanhållen förhandling med Stor-
britannien för att uppnå *ett* sammanhållet avtalspaket. Det ska alltså inte
förekomma några som helst förhandlingar vid sidan om, utan EU:s med-
lemsstater ska hålla samman och söka en överenskommelse med Storbri-
tannien som en enhet.

Riktlinjerna säger att förhandlingen ska ske i två faser. Europeiska
rådet har rollen att besluta när det har nåtts tillräckliga framsteg i den
första förhandlingsfasen för att kunna börja med den andra.

Den första fasen gäller själva utträdet, och här ryms frågor om EU-
medborgarnas status, företagens villkor och den ekonomiska uppgörel-
sen. Här finns också gränsrelaterade frågor, inte minst situationen på
Irland.

Den andra fasen handlar om den långsiktiga relationen, och här är in-
riktningen att ett balanserat, ambitiöst och vidsträckt frihandelsavtal ska
ingås. Detta avtal kan dock inte gå så långt som till deltagande i den inre
marknaden eller delar av denna, vilket inte heller britterna säger sig ef-
tersträva.

På EU:s sida är man enig om att eftersträva ett ordnat utträde där båda sidor lever upp till sina förpliktelser. Det är en förutsättning för att sedan kunna slutföra förhandlingen om den framtida relationen mellan EU och Storbritannien.

Britterna har velat se en helt parallell förhandling där allt förhandlas samtidigt. Dessa riktlinjer och den senaste tidens uttalanden från EU:s chefsförhandlare Barnier gör klart att det kan bli möjligt att börja diskutera ramen för en uppgörelse om den framtida relationen samtidigt som man slutför förhandlingen kring utträdesavtalet.

Det förhandlingsupplägg som beskrivs i riktlinjerna är bra. Det har förutsättningar att få igång förhandlingen på ett förtroendefullt och konstruktivt sätt.

Nyckeln till att förhandlingen ska bli framgångsrik är att vi kan upprätthålla den ömsesidiga respekt som vi är skyldiga varandra.

Fru ordförande! För Sverige är Europeiska unionen central. Behovet av ett fungerande europeiskt samarbete har nog aldrig varit större. Det övergripande svenska intresset är ett EU som håller ihop och som fungerar väl.

EU-medlemskapet innebär bland mycket annat att våra företag har världens största marknad som hemmamarknad med i dag runt 500 miljoner människor. Betydelsen av detta för vår ekonomi och vår välfärd kan knappast överskattas. Detsamma gäller vikten av att EU behåller styrfart och styrka.

Jag vill också göra klart att vi ser ett stort behov av en nära och god relation mellan EU och Storbritannien. Utöver handeln vill vi gärna ha ett utvecklat samarbete på många områden, exempelvis forskning och utbildning, bekämpandet av grov brottslighet och terrorism samt utrikes- och försvarspolitik.

Det finns ingen motsättning mellan dessa båda målsättningar, tvärtom. En god relation med Storbritannien är viktig för att EU ska stå starkt och vara redo att möta omvärldens utmaningar och medborgarnas förväntningar.

När vi nu går in i denna del av förhandlingarna vill jag lyfta fram tre konkreta frågor som är viktiga för Sverige och som det är viktigt att vi löser på ett bra sätt.

För det första behöver vi klargöra situationen för de EU-medborgare som är bosatta i Storbritannien och vice versa. Det berör flera miljoner människor inklusive ca 100 000 svenskar. De undrar givetvis hur det blir med deras pensioner, trygghetssystem och uppehållstillstånd. Vi behöver så tidigt som möjligt skapa klarhet i det så att medborgarna vet vad som gäller framöver. Vi ska under hela brexitprocessen fortsätta att ge stöd åt de svenskar och svenska intressen som finns i Storbritannien.

För det andra är det en viktig målsättning för oss som är en betydande nettobidragsgivare till EU att den ekonomiska uppgörelsen i utträdesavtalet innebär att Storbritannien lever upp till de åtaganden man har gjort som medlem i EU.

Det handlar om utestående pensioner för tjänstemän i EU-institutionerna, om åtaganden som redan har gjorts i EU-budgeten men som ännu inte fallit ut till betalning och om garantier som EU har ställt ut när Storbritannien ännu var medlem och som kan behöva infrias.

Vi vill inte att den svenska EU-avgiften ska behöva höjas för att betala för det som försvinner i och med britternas utträde.

För det tredje måste vi redan nu skapa goda förutsättningar för få till ett ambitiöst och omfattande handelsavtal när det sedan är dags att börja förhandla om den långsiktiga relationen. Det är inte minst viktigt för vårt land eftersom Sverige har ett stort handelsutbyte med Storbritannien.

Ett framtida handelsavtal som är så nära och omfattande som britterna har sagt att de vill ha förutsätter att vi kan ha en hygglig samsyn vad gäller statsstöd och andra konkurrensförhållanden. Vi ska inte hamna i en nedåtgående spiral av otillbörlig konkurrens där dumpade arbetsvillkor, miljökrav eller skatter ger konkurrensfördelar till brittiska företag. Det skulle påverka EU:s inre marknad och svenska företag mycket negativt.

Jag har förstått att det har funnits frågor i nämnden om vad detta kan innebära och handla om. Jag vill därför understryka att det inte på något vis innebär att EU ska besluta om en gemensam skattepolitik. Det är fråga om en politisk signal till de briter som tidigare har sagt att man utanför EU skulle kunna använda sig av skatter som ett vapen för att skaffa sig konkurrensfördelar.

Låt mig också säga att vi verkar för att den europeiska läkemedelsmyndigheten i London ska flytta till Sverige. Som ett led i detta arbetar vi nu för att det snabbt ska tas fram kriterier som ska ligga till grund för detta beslut.

Fru ordförande! Sammanfattningsvis anser regeringen att utkastet till riktlinjer överensstämmer väl med våra svenska intressen och att vi därför bör kunna ställa oss bakom dem. Vi har mycket goda skäl att tro att övriga medlemsstater också kommer att ansluta sig till detta förslag.

Som framgår av utkastet till riktlinjer kommer Europeiska rådet att följa utträdesförhandlingen mycket nära. Regeringen ser därför fram emot att regelbundet återkomma till nämnden i detta ärende.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Innan vi går in på frågorna vill jag tydliggöra att det förutom utkastet till rådsslutsatser har skickats ut två särskilda deklARATIONER, en om Irlandfrågan och en om hur man definierar detta om det blir ett framtida prejudikat. Just frågan om brexit tror jag i och för sig inte är föremål för framtida prejudikat. Men hur som helst ligger dessa två deklARATIONER med i det beslut som EU-nämnden i dag ska fatta om att ge regeringen mandat.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Jag tackar statsministern för redogörelsen inför att Europeiska rådet ska sammanträda och anta riktlinjer för brexit. Vi lär återkomma många gånger till dessa frågor, och det lär ta lång tid.

Det är viktigt att man initialt slår fast vad som är de viktiga ingångarna i detta. Jag tycker att det är positivt att bland annat Sverige har drivit på att man ska kunna ha diskussionerna om utträdet och framtiden parallellt. Det är viktigt att detta blir klart så fort som möjligt, inte minst för att Sverige har en stor ömsesidighet med Storbritannien genom de svenskar som bor där och de briter som bor här, ett stort handelsutbyte och inte minst genom kulturen. Det är därför en framgång att man nämner att detta kan göras parallellt.

Precis som statsministern säger är det också viktigt att EU håller ihop och att inte vissa länder försöker dra fördelar av situationen. Hur upplever statsministern diskussionerna i Europeiska rådet? Finns det en stor enighet i att man ska gå fram samlat och att inte vissa länder ska skaffa sig fördelar? Jag tror som sagt att det är viktigt att man håller ihop.

Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag tackar statsministern för redogörelsen.

Storbritannien har bestämt att man vill lämna EU. Vi respekterar väljarnas beslut och konstaterar att vi förlorar en viktig vän i Europasamarbetet i kampen för frihandel, minskad byråkrati, tillväxt och en integrerad inre marknad.

Detta är allvarligt, och denna fråga måste nu stå högst på statsministerns agenda. Det är viktigt att ta politiskt ansvar och hitta nya vänner som tillsammans med oss vill använda Europasamarbetet bättre.

Jag vill skicka med statsministern att statsministern och regeringen måste forma en tydlig bild av vad man vill använda EU-samarbetet till.

Jag frågar därför: Vilka anser regeringen är de prioriterade frågorna för Sverige? Med vilka vill och kan regeringen samarbeta i dessa frågor?

Jag upplever att statsministern och regeringen här står utan karta, kompass, mål och vänner, vilket oroar mig.

I lärdomen av brexit ingår att EU måste lösa en rad uppgifter. Den första uppgiften handlar om att man måste lösa kärnuppgiften innan man bygger vidare och inrättar nya institutioner. Andra uppgifter är att medlemsstaterna måste följa fattade beslut, att EU:s budget måste bantas eftersom resurserna inte är oändliga och att EU inte ska reglera sådant som medlemsstaterna sköter bättre själva.

Därför är det anmärkningsvärt att regeringen kampanjar för att EU ska upprätthålla en så kallad social pelare som ska detaljreglera EU-ländernas föräldraförsäkringar.

Sedan det blev ett faktum att britterna kommer att lämna unionen har vi moderater konsekvent hävdat att det är viktigt att inte straffa Storbritannien och britterna eller de svenskar eller andra EU-medborgare som bor i Storbritannien. Nu gör man det på två punkter i detta avtal. Det gäller dels parallella förhandlingar, dels framtida frihandelsavtal.

När det gäller den första punkten vill vi vara tydliga med att vi anser att det är viktigt att ett framtida avtal ger medborgarna svar på frågor om uppehållstillstånd och handel och att förhandlingar om detta avtal ska kunna påbörjas innan själva utträdesavtalet är klart.

Trots att skrivningarna i dessa riktlinjer är acceptabla genomsyras de ändå av principen att inget är överenskommet förrän allt är överenskommet. Vi vill dock understryka att vi måste kunna diskutera EU:s framtida viktiga relation med Storbritannien redan innan utträdesförhandlingarna är klara.

Det ligger i vårt intresse och är överordnat att denna process alla delar kan komma på plats så fort som möjligt och med minsta möjliga skada för våra medborgare, våra ekonomier och vår framtida relation.

Min nästa fråga till statsministern är: Anser statsministern att utträdesavtalet måste vara helt klart innan 100 000 svenskar boende i Storbritannien och svenska företag får besked om framtiden?

När det gäller framtida relationer tycker vi att det är olyckligt att man i paragraf 20 i avtalet går in i sak på hur ett framtida frihandelsavtal ska se ut. Sådana krav ställer vi inte i några andra frihandelsavtal som EU har.

Vi moderater tror på skattekonkurrens och anmäler därför avvikande mening. Jag hörde att statsministern sa att detta är en politisk signal. Likväl var Löfvens EU-minister i EU-nämnden i förra veckan och sa att Storbritannien självt ska bestämma över sin skattepolitik, men det ska inte bli ett skatteparadis. Då undrar jag: Var går gränsen mellan att Storbritannien självt bestämmer över sin skattepolitik och att Storbritannien kliver över gränsen och blir ett skatteparadis?

Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag svarar först Marie Granlund vad gäller ingångar och parallella förhandlingar: Ja, det framgår av direktivet att man kan påbörja fas 2 innan fas 1 är helt avgjord. Men det är Europeiska rådet som ska avgöra när det är i det skicket, av precis det skälet att vi ska veta att vi har kommit tillräckligt långt i fråga om ett utträde som är i ordning. Det kan handla om exempelvis de åtaganden som Storbritannien har. Det går inte att bara lämna det åt sidan, att säga att det får bli som det blir med de åtagandena, och sedan ändå sköta den framtida relationen. Därför kan man göra båda. Men den första delen ska vara helt klar innan hela förhandlingen är klar. Så måste det vara.

Storbritannien är viktigt. Jag delar helt den uppfattningen. Diskussionen i EU går ut på att vi ska möta det här samlat, i ett samlat EU-27, men också med god ton gentemot Storbritannien. Vi har allt att tjäna på att försöka få till en så bra relation som möjligt. Jag tycker att det är tydligt att båda parter har den ambitionen. Vi kan påbörja förhandlingarna i en god ton.

Det kommer att bli tufft. Det kommer att bli enormt tufft. Det råder inget tvivel om det. Det är komplext. Det blir nog svårt ändå, tids nog. Men ambitionen är att ordna upp det här på ett bra sätt, med ett bra utträde och en bra långsiktig relation.

De prioriterade frågorna, Ulrika Karlsson, har vi redogjort för. Det handlar om ett Europa för jobb och inkluderande tillväxt, en mer ambitiös klimat-, energi- och miljöpolitik, en solidarisk flykting- och migrationspolitik och en säker omvärld. Det har också presenterats i riksdagen och finns på regeringens hemsida. Det är alltså klart.

När det gäller vänner har vi flera goda sådana. Vi har ett nära samarbete med Tyskland, som är en icke oväsentlig part i EU-samarbetet. Vi har goda vänner bland de andra nordiska och baltiska länderna som är medlemmar i EU. Vi har en bra relation med Holland och en bra dialog med Frankrike, Italien och Spanien. Vi tycker inte alltid lika i alla frågor. Men den relationen finns, och den måste finnas. Vi har alltså ett bra kontaktnät, inte minst inom Norden och med de baltiska länderna med vilka vi också har regelbundna förmöten inför Europeiska rådet.

Sociala pelare kommer inte att behandlas på det här mötet. Det kommenterar jag alltså inte. Jag tar det som en del av den politiska retoriken.

När det gäller parallella förhandlingar ska man kunna diskutera. Det är det som framgår av riktlinjerna. Vi ska kunna påbörja, och när Europe-

iska rådet finner att vi har kommit tillräckligt långt i den första fasen, utan att vara klara men tillräckligt långt, kan vi påbörja också den andra fasen. Ingen har någon annan ambition än att det här ska gå så snabbt som möjligt. Men det måste som sagt vara tillräckligt tydligt i den första delen när det gäller några frågor. Exakt hur det kommer att bli går inte att se nu. Det måste ge sig under förhandlingen. Men möjligheten finns, och jag tycker att det är bra.

När det gäller paragraf 20 om krav på frihandel får vi komma ihåg att det inte är ovanligt i handelssammanhang att det talas om dumpning och antidumpning. Det är klart att det påverkar den ena parten om den andra parten i ett avtal ska dumpa. Det kommer inte att innebära att EU ska besluta om Storbritanniens skatter. Det beslutar Storbritannien självt. Så kommer det alltid att vara. Men när man skriver ett handelsavtal måste man titta på handelsrelationen, på om det kommer att försvåra för den ena parten, i det här fallet för oss.

Vi förhandlar nu inom ramen för EU och vill att EU ska ha så bra villkor som möjligt. Vi ska ha en bra relation med Storbritannien. Men nu sitter vi på den här sidan och förhandlar, och ett land ska träda ut ur EU. Vi ska ha en handelsrelation. Att då samtidigt säga att det inte spelar någon roll hur de dumpar eftersom de ändå ska ha frihandelsavtal med oss är inte att ta vara på svenska företags intressen. Exakt var den gränsen, den linjen, ska gå måste förhandlingarna visa.

En politisk signal från oss om att vi inte ska ha någon nedåtgående spiral. I en sådan här handelsrelation är en viktig signal för svenska företag. En nedåtgående spiral är inte vad EU:s medborgare förväntar sig. Det är något som alla länder tycker. Alla andra länder tycker att det är logiskt. Vi tycker alltså att den skrivning som finns där är relevant och att den ska stå där.

Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Det är intressant att ta del av den information som delges om brexit. Det är en intressant del av EU:s kommande historia. I och med att ett land nu väljer att lämna Europeiska unionen skrivs det historia.

En del frågetecken dyker upp som fordrar en hel del svar på hur detta ska hanteras och hur man ska agera. Jag noterar att regeringen, som alltid, fortsätter att försvara det man kallar för EU:s värden. Vi ska handla med varandra, utbyta erfarenheter inom forskning, utbildning, säkerhetspolitik och så vidare.

I sådana här sammanhang brukar jag ifrågasätta och fundera på att man även om man inte är medlem i Europeiska unionen faktiskt kan vara med och samarbeta med enskilda medlemsstater. Jag håller inte med om regeringens analys att man måste vara fullvärdig medlem av Europeiska unionen för att kunna ha ett utbyte och ett mervärde av en dialog med andra medlemsstater. Därför tycker jag att Storbritannien har gjort helt rätt nu när de nu har valt att inleda den här processen för att lämna Europeiska unionen.

I den kontexten vill jag också säga att ett samlat EU och sammanhållet paket, som statsministern nämnde, inte får leda till att andra medlemsstater på något sätt ska tveka att själva ta steg för att lämna Europeiska

unionen. Det måste ytterst medlemsstaternas egna medborgare få bestämma.

När det var nytt och färskt att folkomröstningen i Storbritannien hade lett till att Storbritannien beslutat att lämna EU så man att de inte skulle kunna plocka russinen ur kakan. När det gäller den diskussionen tycker jag att man har tagit ett steg i rätt riktning. Nu pratar man om att skapa bra förutsättningar för ett bra handelsavtal, till exempel. Jag vet inte om det med det menas frihandelsavtal, så att Storbritannien kommer att dra lika stor nytta av den inre marknaden som medlemsländerna i EU. Men om man inte gör på det sättet var det bara fina, vackra ord, som jag i så fall avvisar.

Sverige och EU måste försäkra sig om att teckna ett fullvärdigt frihandelsavtal mellan Storbritannien och EU. Storbritannien är en stor och viktig handelspart för EU. Och det är EU som tjänar mest på utbytet när det gäller handelsrelationerna, inte tvärtom.

Utöver det är budgetprocessen viktig att diskutera. Visst har Storbritannien åtaganden gentemot EU. Jag vet inte exakt hur vi ska ställa oss till det förrän vi har tittat närmare på det och vill därför inte fördjupa mig ytterligare i det i detta läge. Däremot står England för en väldigt stor del av EU:s budget. Det tycker jag att man ska lyfta upp i diskussionerna redan nu, i fas 1.

Jag tycker att man ska kunna diskutera två saker och hålla två bollar i luften samtidigt, vilket regeringen och EU inte tycker. Man bör redan nu förbereda för den kommande processen med en ny långtidsbudget, för att kunna hantera ett läge där England inte är med och finansierar en stor del av EU:s budget.

Sverige bestämmer själv, eftersom vi har vetorätt när det gäller budgetförhandlingar. Det är ett av få politiska områden där Sverige kan bestämma självt, vad vi tycker om EU-politiken. Därför tycker jag att man ska använda sig av det. Nämn nu direkt, när den första fasen i förhandlingarna inleds, att Englands utträde inte får leda till att medlemsländernas EU-avgifter stiger.

Det är alltså två viktiga saker. Det första är att se till att skapa ett frihandelsavtal som gynnar båda parter fullt ut. Det kommer det nämligen att göra om ni inte reser en massa hinder. Det andra är att se till att redan nu inleda diskussionen om kommande budgetförhandlingar, så att det förankras lång tid i förväg. Det är ganska lång tid tills nästa långtidsbudget ska antas, men tiden går väldigt fort. Det är också en ganska lång process, på ett till två år.

Jag vill anmäla avvikande mening eftersom regeringen inte delar vår uppfattning i frågan.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

För Miljöpartiets del välkomnar vi regeringens ingång när det gäller att besluta om de här riktlinjerna. Det är bra att EU nu har kommit till en sansad diskussion där man tydligt betonar att de framtida relationerna till Storbritannien ska vara goda. Det är bra att man har gått dem till mötes genom att vilja börja diskutera flera områden lite parallellt men samtidigt hävdar de för EU vitala och känsliga intressena. Det handlar om att säkerställa att vi också kan ha en diskussion som från EU:s synvinkel värnar de europeiska värdena.

2016/17:34

28 april

Vi välkomnar också att regeringen är tydlig med att ställa sig bakom ett tydligt fokus på att man redan i första fasen, så tidigt och så snabbt som möjligt, ska säkerställa den trygghet som många medborgare, på goda grunder, är oroliga över. Det gäller såväl EU-medborgare som svenska medborgare som bor i och har regelmässiga utbyten med Storbritannien. Det är nämligen väldigt oklart vilka förhållanden som kommer att gälla, för enskilda som bor där och har familj där men också för företagare som har relationer med Storbritannien, antingen genom att de också bor i och har företag i Storbritannien eller har mycket handelsrelationer. Osäkerheten om vad som kommer att gälla i april 2019 är väldigt stor.

Det är bra att fokus är på de boendes och medborgarnas trygghet i första hand. Men vi vill betona att de goda handelsrelationerna måste säkras tidigt i förhandlingarna.

Jag vill skicka med det som också nämns i riktlinjerna om att fortsätta vara en partner till EU i internationella förhandlingar och internationella avtal. Jag uppfattar det som en utsträckt hand till Storbritannien. Man ska se möjligheterna till goda relationer också utanför handelsområdet.

Sverige är även av andra skäl beroende av att Storbritannien bedriver till exempel en aktiv miljöpolitik. Man behöver inte vara gammal i svensk politik för att veta att förurningen genom de svavelhaltiga regn som kom in över Sverige till stor del kom från de brittiska öarna. På miljösidan är de internationella miljöavtalen viktiga för EU, men även internt. Luftföroreningar märker nämligen inte några gränser.

Jag vill betona att de diskussioner som vi var inne på i samband med artikel 20 om ett framtida handelsavtal redan i de här riktlinjerna ska betona att det inte bara är social och skattemässig dumpning som inte är okej. Det är också viktigt att betona att det inte är okej att ha miljömässig dumpning gentemot en handelspartner som man sedan ska hitta ett nära förhållande till.

Vi välkomnar regeringens ståndpunkt i de delarna och gör de medskicken.

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för redovisningen av vad som komma skall!

Den här förhandlingen som nu tar vid är en av de absolut viktigaste som EU har framför sig, under förmodligen överskådlig framtid.

Jag vill gärna betona – jag tror att jag har gjort det tidigare – att det är viktigt att vi håller samman. Det är viktigt att vi håller samman i Sverige. Det är viktigt att EU-27 håller samman och kan vara ett. Men det är också viktigt att vi håller samman EU-27 med Storbritannien, eftersom man är, vilket många har sagt tidigare, en viktig spelare i hela Europa – inte bara för oss utan också för andra delar av Europa.

Jag kommer inte att anmäla någon avvikande uppfattning, men jag vill göra några medskick, med eftertryck och skärpa, som gäller de människor som lever i Storbritannien. De får absolut inte bli gisslan i det förhandlingsspel som nu kommer att vidta. Deras förhållande på det sociala området måste lösas ut så att den oro som dessa människor känner i dag löses upp.

Min första fråga till statsministern blir: Är detta möjligt med den skrivning som nu är som innebär att ingenting är klart förrän allting är klart? Min andra fråga i denna del blir: Hur ser statsministern på lösningen för alla dessa människor, svenska och andra, som lever i Storbritannien i dag? Vilka rättigheter respektive skyldigheter ska alla dessa människor ha? Vi talar faktiskt om miljoner människor. Hur ska förhållandet vara för de briter som bor i Sverige eller i något annat av EU-27-länderna?

Min andra synpunkt på diskussionerna som kommer i morgon rör handelsfrågorna. Det är viktigt att vi får ett bra övergripande handelsavtal med Storbritannien. Storbritannien är, som många har sagt, en viktig handelspartner för oss men också för andra europeiska länder. En del i handeln ligger i att man konkurrerar med varandra. Man har olika för- och nackdelar i skilda delar av världen.

Jag tror att jag tidigare har sagt det som jag nu kommer att säga, men jag gör det igen. Jag kan inte se att vi kan göra något avkall på miljön, djurskyddet och sådana saker som vi brukar vara angelägna om att ha lika regler och standarder för. Vi har det till exempel i handelsavtalet med Kanada. Vi diskuterade att ha det i TTIP-avtalet med USA. Jag bara förutsätter att vi inte gör något undantag för Storbritannien.

Däremot när det gäller skatter har vi inga gemensamma skatteregler och ska inte heller ha det enligt min uppfattning. Jag nöjer mig med det statsministern sa i den delen. Men jag vill ändå betona att det är en del av konkurrensen att kunna ha olika regler och nivåer på skatter.

Hur ser statsministern på möjligheterna att komma fram på de områdena? Nu talar jag om djurskydd och miljön. Vilken är den största svårigheten som statsministern ser att komma fram på handelsområdet?

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag börjar med Skalin, Sverigedemokraterna. Vi har olika synpunkt på EU som sådant. Det är bara att konstatera det. Sverigedemokraterna tror inte på EU. Jag tror att det är väldigt bra. Det är bra för Sverige, bra för våra företag och bra för vår välfärd. Det är helt olika utgångspunkter. Det är väl som det är med det.

Hur ska relationen med EU se ut? Vi vill ha en bra relation. Men det är också som det står i riktlinjerna. Är man inte medlem kan det inte bli precis samma som om man är medlem. Det finns ingen annan förening där man kan gå ur en förening och ändå ha kvar alla medlemskapets alla förmåner. Det finns ingen sådan förening. Sådan är heller inte EU.

Detta är de i Storbritannien fullt medvetna om. Det blir inte så. Storbritannien har själv bejakat att det inte kan bli fråga om cherry picking. De säger det fullt ut. Storbritannien har också själv sagt att de inte vill vara en del av den inre marknaden eftersom de inte accepterar en fri rörlighet, och då blir det en annan relation. Det är båda parter fullt införstådda med. Det är ingen dramatik i det.

Däremot vill kopplat till det båda parter ha en så bra relation som möjligt. Det är den som ska förhandlas fram. Vad innebär då den? Då är det inte så begåvat att säga att redan i början av en förhandling säga att oavsett hur det ser ut kommer vi att ge er det allra bästa frihandelsavtalet. En förhandling måste rimligen vara både ge och ta. Båda parter får ge och ta, och då får förhandlingen avgöra det.

Jag delar inte uppfattningen att det är EU som tjänar mest på detta. Det är bara att titta på storleken på de respektive om man tar Storbritannien för sig och EU för sig. Jag tror också att det är det som har gjort att USA och Donald Trump nu har lite annorlunda retorik när det gäller ett avtal med EU kontra ett avtal med Storbritannien. Jag tror att det avgörs av att EU är en betydligt större marknad. Med det sagt vill jag ändå understryka: Sverige som land och också EU har all anledning att söka så bra relation som möjligt med Storbritannien. Det är ambitionen.

När det gäller Storbritanniens bidrag till budget är deras ekonomiska åtagande det som finns i fas 1. Det är där det ska klargöras vad det är och hur det ska lösas i en ramuppgörelse vad gäller det ekonomiska. Det gäller budgetfrågor men kan också gälla EIB och andra delar.

När det gäller medlemsavgiften i EU har vi redan tydliggjort den svenska regeringens hållning att vi menar att Sverige inte ska ha någon högre avgift. Vi återkommer till den frågan i maj. Det blir en senare fråga.

När det gäller synpunkterna från Åsa Romson, Miljöpartiet, delar jag betydelsen av att vi har en positiv ton. I början skavde det nog lite från båda håll. Jag tycker att det nu har lagt sig på ett sätt som är bra och som ger bra förutsättningar för en uppgörelse där båda kommer väl ut.

Jag delar också uppfattningen att medborgarnas villkor först måste stå i centrum. Det är därför de står nämnda i början. Det måste lösas ut. Vad blir det för villkor? Det gäller likaså att vi har goda handelsrelationer och att man är en part. Inte minst miljö- och klimatfrågan är ytterligare en sådan fråga. Vi nämnde forskning, utbildning och andra. Men detta är naturligtvis en viktig fråga. Vi är så nära varandra och borde kunna ha bra samarbete också på det området. Det står inte omnämnt här. Här står några exempel. Men vi ska inte utesluta att den frågan kan bli föremål för samarbete.

När det gäller Eskil Erlandssons frågor delar jag helt uppfattningen att Sverige och EU men också EU och UK, Storbritannien, ska hålla samman så gott det nu går i en ny relation. Det blir en ny relation per automatik, men den ska vara så bra som möjligt. Det gäller också uppfattningen att medborgarna inte ska bli gisslan.

Jag kan inte beskriva detaljerna i lösningen. Men utgångspunkten ska vara att medborgarna har så lika villkor som nu som någonsin går vad gäller uppehållstillstånd, social trygghet och annat. Det ska vara så liten skillnad som möjligt jämfört med i dag. Det måste vara hela utgångspunkten i förhandlingen. Jag kan inte gå in på de detaljerna när förhandlingen inte har påbörjats. Men det är vår ambition.

Storbritannien är också lika tydligt. Där var Theresa May tidigt ute på ett bra sätt och ville försäkra oss om att Storbritannien inte har någon annan relation än att vi ska lösa det för medborgarna på ett så bra sätt som möjligt. Där är båda parter införstådda med att vi har en uppgift att göra för alla dessa människor som nu bor i Storbritannien respektive EU.

Vad gäller djurskydd och miljö får allt det ingå i förhandlingen. Vi vill inte ha en dumpning och inte mötas av en part som dumpar olika villkor. Det är rimligt att det gäller också på det här området. Det måste ingå i förhandlingen. Principen och den politiska signalen till Storbritannien är: Vi vill inte se medpart i en handelsrelation som dumpar och har det som strategi.

Jag vill igen betona att det är en politisk signal. Det kom besked för ett tag sedan från några i Storbritannien att när landet är utanför EU, låt dem då dumpa och konkurrera med det som princip med olika villkor. Då är det bra att vi som partner säger att ett land får besluta självt, men i en handelsrelation med ett handelsavtal kan vi inte godkänna att en part agerar hur som helst vad gäller dumpning. Där tycker jag att de ämnen som Eskil Erlandsson tog upp är viktiga.

Det är svårt att säga vad som är största hindret. Det är väl att få till ett så bra frihandelsavtal som möjligt samtidigt som UK inte längre är medlem. Det är där balansen ligger. Hur får vi det så bra som möjligt samtidigt som det är en helt ny relation? De kommer inte att vara medlemmar i den inre marknaden. De vill säkert ha så mycket som möjligt av den inre marknaden. Men man kan inte få det om man inte är medlem. I allt detta vill vi ha ett så bra frihandelsavtal som det går. Där någonstans ligger den svåraste balansen.

Anf. 11 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru ordförande! Tack för redogörelsen, statsministern! För Vänsterpartiet är det centralt att man fokuserar på att svenska medborgare i Storbritannien inte ska få försämrade möjligheter att bo kvar där med de rättigheter de har i dag och också tvärtom att brittiska medborgare i Sverige ska behandlas på ett motsvarande positivt sätt. Det är den naturliga fokuspunkten för förhandlingen.

Jag tror också att det är viktigt att ett land som Sverige håller emot de impulser som finns i delar av EU-systemet att hämnas på brittena genom att ge dem ett dåligt avtal. Här handlar det om att bygga långsiktigt stabila relationer med ett för oss alla viktigt land.

Inför mötet har det förekommit en informell träff mellan Nederländerna, Danmark och Irland. De har träffats och diskuterat inför brexitförhandlingen. Man kan tänka sig att det är länder som Sverige normalt sett skulle ha liknande intressen som, även om de har annan kulör på regeringen just nu. Det kan gälla frågor som att hålla nere medlemsavgiften och få goda handelsvillkor.

Skulle statsministern ha velat delta i träffen före mötet? Är det ett intresse för Sverige att delta i den här typen av informella möten inför kommande förhandlingar? Jag tycker att det vore ganska rimligt att det vore det. Det vore intressant att få höra regeringens ståndpunkt.

Min andra fråga berör det faktum att det är utlyst nyval i Storbritannien. Från de två huvudalternativen Tories och Labour lyfter man fram två helt olika modeller för det framtida samarbetet med EU. Labour har en mycket mer långtgående och också en mer positiv modell där man i grundläggande mening vill ha kvar det utbyte som finns inom ramen för den inre marknaden, och man vill också vara en del av tullunionen.

Har statsministern någon preferens? Vilken modell skulle passa Sverige bäst, Tories eller Labours, i det valet? Vänsterpartiet har ingen avvikande mening.

Anf. 12 MARIA WEIMER (L):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! Man kan väl konstatera att det övergripande skälet till ett sådant här toppmöte är sorgligt, att brexit äger rum. Vi har lärt oss att gå från EU-12 till EU-15, och se-

dan lärde vi oss att säga EU-25, EU-27 sist EU-28 med det sista nya landet som kom till. Att vi nu gå tillbaka till att kalla det för EU-27 när vi förlorat en medlem är naturligtvis sorgligt för oss EU-vänner. Men det är ett demokratiskt beslut som vi ska respektera.

Man kanske kan trösta sig lite med att det övergripande stödet för EU-samarbetet inte har minskat utan tvärtom har ökat på sina håll i unionen. Det är någonting som kan vara lite av en tröst. Från vår sida välkomnar vi verkligen den positiva ansatsen som statsministern har i sin inledning. EU-samarbetet är verkligen någonting som ligger i Sveriges intresse. Han nämnde att det är världens största inre marknad. Vi ställer oss från vår sida naturligtvis bakom den värdegemenskap EU har.

Vi ger även vårt stöd till de prioriteringar som nämndes. En sammanhållen förhandling är någonting vi verkligen önskar oss. Jag vet inte om statsministern kan göra en bedömning av hur sannolikt det är. Om EU-myndigheterna lär det förr eller senare uppstå något slags huggsexa vare sig vi vill eller inte. Man kan hoppas att vi lyckas hålla oss på en gemensam väg. Då blir vi också mycket starkare gentemot Storbritannien.

Vi vill också understryka EU-medborgarnas rättigheter. Det är otroligt viktigt att vi kan försöka få till en bra lösning där för de familjer som bor på olika håll och har släkt i olika länder, företag, forskare och att de som har åtnjutit de fyra friheterna som EU bygger på och som nu ka råka illa ut.

Vi hör också till dem som hoppas att vi kommer att fortsätta att hålla ett nära partnerskap till Storbritannien. För Liberalernas del förlorar vi en stor del av vår liberala grupp i Europaparlamentet. LibDems utgjorde en sådan stor och viktig grupp och en viktig partner för oss som parti i frågor om mänskliga rättigheter, miljöfrågor och annat. Där hoppas vi att vi i framtiden kan ha så nära band som möjligt till Storbritannien fast de är utanför EU. Jag nöjer mig med det.

Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för genomgången av den viktiga process som nu ska starta efter brexitomröstningen. Jag och mitt parti delar statsministerns synpunkter på att det dokument som vi tittat på, och som är riktlinjer för förhandlingarna, ser i stort sett bra ut.

Det betonar också det som statsministern lyfter fram om att EU-medborgarnas situation är, som alla här säger, en viktig fråga att ha i prioritet att komma fram med ganska så snart. Jag har en liten fråga där.

Kommer det att vara olika processer för dem som nu bor i England, det vill säga att nu finna en lösning, och sedan en lösning för framtiden? Kommer det att vara olika spår? Nu ska dessa frågor redas ut för dem som redan bor i Storbritannien och kan ha bott där en längre tid. Hur kommer regelverken att se ut för dem som nu planerar att bosätta sig i Storbritannien?

Sedan var det frågan om den ekonomiska uppgörelsen och att Sverige inte vill ha en höjd EU-avgift. Det är också prioriterat för vårt parti. Jag uppfattar det som att statsministern står tydligt bakom att det är en kamp som vi måste ta, och vi kommer att behöva sänka summan. Det är framför allt de olika fonderna som behöver skruvas åt och minska i omfattning så att inte vår EU-avgift höjs.

Handelsavtalet är väl en av de viktigaste frågorna att lösa eftersom våra företagare är oerhört beroende av handeln med Storbritannien.

Precis som statsministern sa är det viktigt att betona att samarbetet i utrikes- och försvarspolitiken och terrorbekämpningen ska fortsätta. Storbritannien är ett viktigt land på det säkerhetspolitiska området. Därför är de frågorna prioriterade.

Min sista kommentar gäller deklarationen som kom i dag angående gränsfrågorna med Irland. Kan statsministern nämna vad frågorna om Irlands framtid i EU kommer att innebära och hur processen kommer att se ut?

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag börjar med Jonas Sjöstedts frågor. Det är helt rätt att vi först koncentrerar oss på svenska medborgare, och vi ska bygga en så stabil relation som möjligt.

Sedan var det frågan om de informella mötena. Ja, det är mycket möten. Det är inte så att Sverige inte deltar i olika informella möten. Här möts olika konstellationer vid olika tillfällen. Jag hade ingen speciell preferens att få vara med på det här mötet. Det sker till och från. Olika grupper möts vid olika tillfällen, och det kan finnas olika skäl till det ena eller det andra. Vi har också varit med på sådana möten, men just det här mötet hade jag ingen önskan att vara med på. Det fanns inget annat skäl än att det var de tre som träffades. Det är inget konstigt.

Sedan var det frågan om Tory eller Labour för Storbritannien. Storbritannien ska avgöra helt självt vilken relation landet vill ha i framtiden. Sedan ska vi förhandla utifrån det. Det får de avgöra.

Jag vänder mig sedan till Maria Weimer från Liberalerna. Det är också viktigt att se att stödet för EU stärks i många delar. Det betyder någonting, och det ska vi ta fasta på. Flera anser att det i dagens värld är bra att hålla ihop, inte minst på vår egen kontinent. Det är en viktig notering.

Det ska vara sammanhållna förhandlingar. Jag har känt att det finns en tydlig ambition att det nu gäller för oss att ha *en* förhandling. Det kommer säkert att finnas frestelser för några att vid olika tillfällen försöka med annat. Vi kan aldrig garantera att det inte kommer att ske. Jag känner uppriktigt att det finns en rejäl ambition att det ska vara en förhandling. Riktlinjerna ska antas nu. Kommissionen får senare forma direktiven, och då får de bli detaljerade. Just nu känner jag ingen sådan farhåga.

Frågan om myndigheten EMA går vid sidan av. Men det är helt riktigt att det i det fallet kommer att bli ett riktigt kattrakande över vem som ska få den myndigheten. Det finns många intresserade. Vi eftersträvar att det så snabbt som möjligt ska fastställas kriterier för hur valet ska ske. Jag tror att EU-ministern nämnde för nämnden i förra veckan att det finns de som tycker att det är för kallt i Sverige och att man inte kan bo där. Det är liksom inget bra kriterium för var man ska förlägga en myndighet. Däremot finns det tillgång till forskning, och det finns bra kluster. Då kommer diskussionen ut på ett annat sätt. Kriterierna ska fastställas så snart som möjligt, och sedan ska vi kämpa för att Sverige får myndigheten. Vi tycker att det finns bra möjligheter här.

Jag instämmer helt i att medborgarnas möjligheter ska bli så lika som möjligt. Det är två olika delar i förhandlingarna, nämligen de som finns där nu respektive de som kommer in sedan. Det är två olika delar i förhandlingen. Men självklart är målet att det ska bli så liten skillnad som möjligt. Det är utgångspunkten, och sedan får vi se vad förhandlingarna ger. Det var alltså ett svar på Désirée Pethrus fråga om nuvarande och framtida invånare.

Sedan kommer vi vidare till frågan om en ekonomisk uppgörelse och ingen höjd avgift. Vi har precis samma uppfattning. Vi menar att man måste rätta mun efter matsäcken. Det är en bra regel, men frågan återkommer i budgetförhandlingarna. Vad slutresultatet blir får lösas där. Det är viktigt att se på vad som är bäst för helheten.

Jag förstod att Kristdemokraterna också tycker att det är viktigt att få på plats ett handelsavtal. Utrikes- och försvarsfrågorna är viktiga i Storbritannien med tanke på den transatlantiska länken. Den ska inte underskattas. Det är ett av skälen till att det blir lättare att upprätthålla den.

Då går jag vidare till deklarationen om Irland. Den ger uttryck på temat att om det blir en sammanslagning ska hela ön omfattas per automatik. Det finns ingen anledning att ha någon annan uppfattning än så. Sedan får väl alla göra en bedömning av hur troligt det är att det sker. Alla hoppas att det någon gång ska bli riktig fred, men jag antar att det ligger långt bort i tiden.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på en andra runda i talarordningen, i första hand till de partier som har mer än en ledamot vid bordet. Socialdemokraterna behöver inte säga någonting just nu, men Ulrika Karlsson från Moderaterna önskar ordet.

Anf. 16 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Ordförande! Brexit är tyvärr inte det svar jag hade velat se, men det har blivit ett svar på ett Europa som i flera avseenden haltar. Vi står inför stora utmaningar nu att forma det europeiska samarbete som gynnar oss ännu bättre. Jag vill hävda att det europeiska samarbetet har gynnat Sverige väl, men det skulle kunna användas ännu bättre och gynna oss ännu mer. Då måste det finnas en idé och en plan för i vilken riktning Europasamarbetet ska gå.

Jag hävdar att det är ett problem att medlemsstaterna följer fattade beslut i alldeles för låg omfattning, till exempel när det gäller migrationsfrågor eller finansfrågor. Det har varit upprepade finanskriser! Det finns stora utmaningar för att få medlemsstater att leverera vad som har beslutats.

Det handlar också om att EU ska fokusera sig på kärnuppgifter innan nya våningar börjar byggas i projektet med nya institutioner. Det är därför jag har lyft upp frågan om den sociala pelaren. Det är inte tillfälle att lägga tid och energi på att bygga nya institutioner och nya pelare när grunden har sprickor. Vi måste laga sprickorna. Då måste vi gå tillbaka till kärnuppgiften så att medborgarna känner att deras EU, deras Europa, levererar bra.

Resurserna är inte oändliga. Där hade jag gärna sett att statsministern och regeringen skulle ha en plan, en agenda, för att åka runt i Europa och

kampanja för en bantad EU-budget. Det är inte rimligt att EU har samma stora kostym när ett av de största länderna nu lämnar EU. Det måste EU förhålla sig till, och budgeten måste banta. Vi hade gärna sett statsministern åka runt i Europa – precis som den danska statsministern gör – och kampanja för sin sak. Jag ser fram emot att få se en diger resekalender för statsministern i den frågan och att han tar på sig ledarskapet i frågan. Det uppmuntrar vi å det främsta.

Skrivningarna om parallella processer i själva ramverket för utträdesavtalet är rimliga. Men samtidigt diskuteras på olika möten att ingenting är överenskommet innan allt är överenskommet. Det riskerar att skjuta de viktiga frågorna på framtiden. De som lider skada är 100 000 svenskar som bor i Storbritannien. Storbritannien är ett av Sveriges främsta och största exportländer. De svenska företagen lider skada av det. Det gynnar inte handel, och det gynnar inte svenska jobb att inte få besked. Här behövs parallella processer.

Till skillnad från statsministern som inte ville vara med på mötet i Danmark hade jag gärna sett att statsministern hade varit med. Det mötet handlade just om parallella processer så att medborgarna och företagen får svar tidigt om vad som kommer att hända.

Anf. 17 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag förstår, herr statminister, att Storbritannien inte vill vara medlem av den inre marknaden, så tillvida att den fria rörligheten av människor har inneburit en hel del belastning för landet.

Storbritannien har exempelvis betalat barnbidrag till Polen. Arbetare från Polen, Lettland, Estland och andra länder dumpar lönerna i Storbritannien. Jag vet att Socialdemokraterna har uppfattningen att det inte ska finnas lönedumpning, men det är så EU ser ut i dag. Det har inte varit till fördel för England, och det är inte heller till fördel för Sverige.

Min poäng var inte att prata om de fyra friheterna utan att prata om de ekonomiska förbindelser Sverige ska ha gentemot England. Det är ett faktum att England är EU:s näst största ekonomi och världens femte största ekonomi. Även om EU förvisso är en stor ekonomi i nominella termer är England också en stor spelare på världsmarknaden och inom Europeiska unionen.

Det är ett faktum att i november månad var EU:s nettoexport 45 procent högre än Storbritanniens gentemot EU. Storbritannien är en viktig ekonomisk spelare. Vi ska inte resa handelshinder inom Europa. Tvärtom ska vi sänka handelshindren runt omkring i världen, framför allt gentemot USA, som jag tror skulle ha ett fint utbyte rent ekonomiskt med den typen av politik.

Jag vet att statsministern är inne på samma linje som oss, det vill säga att teckna ett frihandelsavtal med USA. Varför ska vi ha en uppfattning, men där borta där Storbritannien är ska vi inte kunna diskutera ett frihandelsavtal? Det är en konstig uppfattning, och det är en konstig ingång i diskussionen. Det allra viktigaste i diskussionen är att komma till rätta med den frågan.

En annan viktig sak jag nämnde tidigare är budgetförhandlingarna. Jag håller med Moderaterna om att vi inte ska bygga in nya institutioner. Det är precis vad som sker hela tiden från regeringens sida och tidigare

också skett från Moderaternas sida. Det är glädjande att se att Moderaterna också börjar se att nya institutioner i EU kostar mycket pengar.

Jag vet att jag har pratat lite för länge, fru ordförande, men låt mig säga följande avslutningsvis. Statsministern nämnde att det inte ska vara en högre EU-avgift. Sedan nämnde statsministern som svar till någon av ledamöterna här att vi får se när det kommer till slutresultatet. Kan statsministern garantera att det inte kommer att bli en högre EU-avgift? Kan statsministern kanske till och med avge ett vallöfte här och nu i dag?

Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag börjar i den sista änden. Jag är inte här för att avge några vallöften över huvud taget. Jag är här för att diskutera med EU-nämnden en inriktning på en förhandling. Jag söker nu ett mandat för Sverige.

Det är en viktig förhandling mellan EU och Storbritannien, kanske den viktigaste. Det är viktigt att vi diskuterar den frågan, och vi ska fastställa ett mandat.

Jag känner inte till tolkningen att det inte ska vara något frihandelsavtal. Jo, vi ska ha det. Vi ska ha en så bra relation som möjligt mellan EU och Storbritannien. Det är hela utgångspunkten för Sveriges del och för EU:s del.

Men vi måste också klara av hur separationen ska se ut. Det är klart att det har betydelse. Man kan inte bara säga att det inte spelar någon roll hur separationen ser ut. Det spelar ingen roll om Storbritannien fullgör sina åtaganden eller inte. De kommer ändå att få full pott.

Vi har att ta hand om vår sidas intressen samtidigt som vi ska värna en bra relation och få en så bra framtida relation som möjligt. Jag menar att det är en fullständigt katastrofal ingång i en förhandling att i början säga att det inte spelar någon roll om ni fullgör era åtaganden eller inte; ni kommer att få världens bästa avtal ändå. Så kan man inte sköta det. Då tillvaratar vi inte EU:s intressen. Då tillvaratar vi inte Sveriges intressen, inte svenska företags intressen och inte svenska medborgares intressen.

Låt det nu bli en förhandling där vi börjar med att se på hur utträdesvillkoren ser ut. Vid något tillfälle finner vi att vi nu har kommit så pass långt att vi vet principerna för det här. Nu vet vi hur vi ska attackera detaljerna. Då kan vi komma i ett sådant här läge att nu beslutar Europeiska rådet. Nu går vi också över i fas två – samtidigt. Det finns ingen anledning till att detta först måste slutföras i detalj och att man sedan går på. De kan göra så här. Men vi måste känna att det har gått tillräckligt långt innan vi tar det steget. Det är klart att vi ska ha ett bra handelsavtal med EU. Det är vår bestämda uppfattning.

Sedan gäller det Ulrika Karlsson och brexit. Jo, det är nog sant att det delvis beror på att det inte har fullgjorts. Det finns även en besvikelse med resultaten i EU. Men, handen på hjärtat, det är också en inrikespolitisk fråga i Storbritannien som har utmynnat i detta mycket besvärliga läge. Men nu är vi där vi är, och vi ska göra det bästa av det.

Sedan gäller det migrationsfrågor. Jag delar helt den uppfattningen. Där har EU bevisligen inte levererat, och dit måste vi. Det är fortfarande tufft, men vi måste fortsätta med det.

Sedan gäller det den sociala pelaren. Jag delar inte den uppfattningen. Där har jag en helt annan uppfattning. Jag tror att en av anledningarna till

att vi nu har problem är att medborgarna inte uppfattar att det finns en social dimension i EU-projektet. Det är ett problem. Vi har mycket framför oss som kommer att innebära stora omställningar. Då tror jag nog att de enskilda medborgarna säger att EU-projektet också måste innebära en social dimension. Det handlar inte om att flytta över beslutskompetens till EU. Det handlar om att länderna tänker på hur vi ser till att medborgarna får väl i detta. Jag tror att det är en av de viktiga frågor som vi har framför oss.

Nej, några kampanjer och något kampanjresande blir det nog inte. Jag tycker att jag reser tillräckligt. Och det är inte okänt vad Sverige tycker i denna fråga. Man behöver inte åka runt till de olika länderna. Jag träffar dem exempelvis i morgon – alla. Vid dessa möten görs det mycket tydligt vad vi har för avsikt och för ambitioner när det gäller både budget och avgift. Sedan behöver man ändå resa till olika länder, och det görs. Det är väl inte den kritiken jag får; att jag reser för lite. Det brukar vara åt andra hållet, nämligen att jag reser för mycket. Men jag reser när jag behöver det. Och jag träffar som sagt alla i morgon och vid andra tillfällen. Ibland träffar jag enskilda medlemsländer och deras företrädare.

När det gäller parallella processer kommer det med stor sannolikhet att vara så som framgår av förslagen till riktlinjer. Vi påbörjar fas 1. När det är tillräckligt bra förutsättningar kan vi också påbörja fas 2. Vi vill inte att det är helt separerat utan att det kanske är parallellt, men vi måste komma tillräckligt långt i fas 1 för att gå över i fas 2.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då har vi hållit på i drygt en timme. Kan nämnden nöja sig med detta? Det har signalerats avvikande meningar från Moderaterna och från Sverigedemokraterna.

Anf. 20 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag gillar statsministerns ambition på det sociala området vad beträffar människor som vistas i Storbritannien. Men ändå påstår jag att dessa människor riskerar att bli gisslan i de här förhandlingarna, apropå att ingenting ska överenskommas förrän allting är färdigförhandlat och klart för ett klubbslag.

Hur ska man undvika att människor hamnar i limbo? Hur ska vi undvika att människor som har etablerat sig – det kan vara svensken som har etablerat sig i Londonområdet för att driva en verksamhet och som kanske har skaffat familj och därefter blivit sjuk – hamnar i en osäkerhet som gör att samhället inte fortsätter att utvecklas? Det undrar jag med den ingång som är i dessa förhandlingar på det stora hela, alltså att ingenting är klart förrän allting är klart.

Anf. 21 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Först vill jag hålla med Moderaterna lite grann om vikten av budgetrestriktivitet. Jag tycker att detta är en situation där man också måste kunna diskutera mer djupgående förändringar av EU:s budget. Att EU fortfarande lägger en så stor andel av budgeten på den byråkratiska mardrömmen jordbrukspolitiken är faktiskt helt oförsvarligt. Jag hade hoppats att många länder skulle ta tillfället i akt och säga att vi nu kanske kan förändra saker, när EU förändras.

Statsministern sa att det har förekommit en rad informella möten. Det är jätteintressant. Kan man säga någonting om vilka möten Sverige har haft inför detta brexitmöte? Vilka är våra allierade? Vilka statsministrar har man träffat och rådgjort med för att vi ska få igenom våra intressen här?

Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag vänder mig först till Eskil Erlandsson. Det kan mycket väl göras en principiell överenskommelse om medborgarnas villkor redan i höst. Det är ambitionen. Vi börjar med medborgarnas villkor för att säkerställa att de inte ska bli gisslan. Sedan kan det vara så att alla detaljer inte är avslutade. Ska vi syssla bara med det hela tiden riskerar det att dra ut på tiden, så att vi inte hinner med hela förhandlingen.

Men först handlar det just om medborgarnas villkor. Hur ska det lösas vad gäller uppehållstillstånd, sociala villkor och allt annat som man behöver lösa? Ambitionen är att göra skillnaden så liten som möjligt jämfört med i dag. Sedan kan man komma till förhandlingarna. Det är bra att få principen på plats så snabbt det någonsin går. Om det andra också faller på plats, principerna för utträdesvillkoren, kan vi gå till fas 2 i förhandlingen. Ambitionen är alltså att det ska bli principöverenskommelser redan i höst. Vi börjar med den frågan.

EU-budgeten återkommer vi till, som sagt var.

Vad jag säger är att det förekommer en rad möten i olika frågor. Till exempel inför förhandlingen med Turkiet – det handlade om avtalet med Turkiet vad gäller migration – förekom det den typen av möten. Där var inte alla med, men några var med som hade samma uppfattning. Detta sker till och från. Det är ingen dramatik i det. Jag har ingen lista över exakt vilka möten jag har varit på. Men i alla sådana möten förs Sveriges uppfattning fram. Det är det som är viktigt, det vill säga att få fram Sveriges uppfattning, den som är etablerad i EU-nämnden och i riksdagen över huvud taget.

Det kan, som sagt, vara på olika ställen. Ett som vi har före varje möte i Europeiska rådet är mellan de nordiska och de baltiska länderna. Vi träffas. Det är inget formellt möte. Men vi stämmer av med varandra: Har vi samma uppfattning i de här frågorna? Skiljer vi oss åt någonstans? Har någon en speciell uppfattning? Kan vi andra stödja den och så vidare? Det är ingen dramatik i detta.

Anf. 23 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har bara en detaljfråga. Det har nog framkommit var vi moderater står i dessa frågor, så jag behöver inte gå in på det.

Det som sägs om parallella processer är intressant. Nu säger statsministern att förhandlingar om till exempel medborgarskap skulle kunna inledas i höst. Tidigare har det sagts att de skulle kunna inledas först i vår. Det var då man skulle kunna börja titta på knäckfrågorna, efter att man fattat beslut om principerna om utträdet enligt artikel 50.

Detta riskerar att dra ut på tiden, och det är väldigt oklart och otydligt. Jag ser gärna att statsministern nu uppfattar ett klart och tydligt besked från såväl Moderaterna som hela Alliansen och från Vänsterpartiet. Vi vill ha snabba svar till medborgare, till företag och till oss alla om vad

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Från Miljöpartiet vill jag ge en kommentar. Man kan läsa den förhandlingstext som är föreslagen, och som är transparent för alla EU-nämndens ledamöter, just när det gäller dessa riktlinjer. Jag läser inte den på något annat sätt än att det är just medborgare och de som bor i Storbritannien respektive, naturligtvis, de brittiska medborgare som bor i EU som står i första rummet. Det ingår i den första delen.

Jag tror inte att vi i detta rum behöver ha några som helst olika uppfattningar om snabbheten i detta. Vi har sedan långt tid blivit informerade i nämnden och i de informella grupperingar vi har i riksdagen om att det är tydligt att man har fått skjuta på förhandlingarna. Jag tror att man sköt på det en vecka på grund att vi måste respektera att Storbritannien går till val. Det är naturligtvis en fördröjning som är olycklig, men jag tror att den är acceptabel. Och jag tror att det är bra att Storbritanniens ledarskap är tydligt.

Från Miljöpartiets sida känner vi oss helt trygga med att det både från de olika stats- och regeringscheferna under toppmötet och framför allt från Sverige kommer att vara väldigt tydligt att man sätter just medborgarnas trygghet – det handlar om att få säkerhet kring dessa frågor så fort som möjligt – i absolut första rummet. Detta tas upp i första fasen tillsammans med de andra, lite trixigare, skilsmäsoförhandlingarna innan man kan gå in och dela på en bredare del. Med det känner i alla fall vi oss helt trygga.

Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Fru ordföranden har redan förklarat det. Det står väldigt tydligt i paragraf 8. Detta är en prioriterad fråga. Jag vet inte om det kan stå tydligare: will be the first priority for the negotiations. När förhandlingarna kommer i gång är det denna del som kommer i gång först – medborgarnas villkor. De måste alltså starta tidigt.

Ambitionen är att vi ska nå en principöverenskommelse. Den kan komma redan i höst. Principöverenskommelsen handlar om vad som ska ske med medborgarnas villkor och vad som ska hända. Men alla som exempelvis har hållit på med pensioner eller andra sådana villkor förstår att de detaljerna kanske inte är klara i höst. Det kanske måste ta lite längre tid.

Då är det bra om man börjar med en principöverenskommelse om medborgarnas villkor och försöker att få en principöverenskommelse om de andra delarna också. Sedan kan vi gå in i fas 2 och fortsätta parallellt med detaljerna, så att vi löser det och så att det blir korrekt. Pensionssystem är inte det enklaste att ge sig på, speciellt inte i denna situation. Det måste få ta lite tid.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag ser fram emot brexitpensionsgruppen. Den verkar spännande att sitta i.

Efter dessa klargörande frågor och debatter ska jag sammanfatta. Det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. Det har redovisats

2016/17:34
28 april

oliklydande avvikande meningar, dels från Moderaterna, dels från Sverigedemokraterna.

Därmed tackar vi statsministern och önskar lycka till på rådsmötet.

Innehållsförteckning

2016/17:34

28 april

§ 1 Europeiska rådet (art. 50)	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S)	3
Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	4
Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	5
Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD)	6
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C)	8
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
Anf. 11 JONAS SJÖSTEDT (V)	11
Anf. 12 MARIA WEIMER (L)	11
Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	12
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	13
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 16 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	14
Anf. 17 JOHNNY SKALIN (SD)	15
Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	16
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 20 ESKIL ERLANDSSON (C)	17
Anf. 21 JONAS SJÖSTEDT (V)	17
Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
Anf. 23 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	18
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	19
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	19